

ГОЛОВНЕ - ВИЗНАЧИТИ МЕТУ

Майя РУДЕНКО

І не звертати з обраного шляху. Навіть коли шлях дуже нелегкий. Навіть якщо виникаючі перешкоди здаються нездоланими. Таку мету – почати вилучення з блоків відпрацьованого палива, – поставили на Чорнобильській АЕС. І виконали задумане

На Чорнобильській АЕС розпочате вивантаження відпрацьованого ядерного палива з басейнів витримки центрального залу третього блоку з наступним переміщенням його в 5-й відсік СВЯП-1. Цій, на перший погляд рутинній для інших АЕС події, передували майже два роки напруженої роботи колективу цілого ряду підрозділів станції. Діяльність ця містила в собі і теоретичні розробки, і фізичні роботи з підвищення безпеки СВЯП-1. Докладно про це розповів заступник технічного директора з безпеки Олександр Новіков.

Як відомо, на об'єкті "Укриття" розгортаються масштабні роботи, пов'язані з підготовкою до зведення НБК. Один із заходів, що повинен бути виконаний – створення нової вентиляційної труби й демонтаж старої. При оцінці безпеки цього заходу був виділений один із факторів, що чинять істотний вплив на безпеку, – наявність ОЯТ на блоці № 3. При оцінці ризиків можливих аварійних ситуацій, пов'язаних зі зсувом чи падінням труби в процесі демонтажу, було встановлено, що при наявності палива на блоці наслідки подібної події могли виявитися самими катастрофічними – як для персоналу станції й об'єктів, так і для навколишнього середовища. Тому було прийняте рішення максимально знизити ці ризики. Одним із заходів в області зниження ризиків і повинне стати розміщення ВЯП, що знаходиться в басейнах витримки 3-го блоку (нагадаю, що активна зона реактора була цілком звільнена від палива) у СВЯП-1. Розглядалося

кілька варіантів. Перший варіант – це уцільнена схема розміщення пеналів із паливом. Однак при оцінці цього проєкту, після підрахунку вартості й оцінки впливу на безпеку, було прийняте рішення про недоцільність застосування даного методу збереження палива. І тоді був розглянутий варіант розміщення ВЯП у п'ятому, резервному, відсіку басейну витримки СВЯП-1.

– Першим питанням, що постало тоді на порядку денному, було питання безпеки розміщення ВЯП у резервному відсіку. На його рішення були спрямовані основні зусилля всієї команди, що працювала над реалізацією цього проєкту.

Дійсно, нам було потрібно довести безпеку розміщення палива у відсіку № 5 і підтвердити це організаційними і технічними заходами. Ще раз підкреслю, що за проєктом п'ятий відсік є резервним. Тобто у випадку, якщо до одного з відсіків СВЯП стала просочуватися вода, відпрацьовані тепловиділяючі елементи з нього повинні бути переміщені в резервний, а несправний відсік виводився в ремонт.

Що було складніше – перебороти психологічний бар'єр чи реалізувати проєкт практично без грошей?

І те, й інше було досить непростю. Одним із найважчих був психологічний фактор, коли не всі сприйняли ідею ЧАЕС розмістити паливо в резервному відсіку. Звичайно ж, нами було виконана значна кількість захо-

дів, спрямованих на зниження максимальних проєктних аварій, на посилення будівельних конструкцій; було виконане обґрунтування ядерної безпеки. Вирішення цих завдань дало нам можливість подати заявні документи на розміщення палива з третього блоку у відсіку № 5. Була проведена серйозна робота, що поділялася на кілька складових. Технічна складова, коли в умовах дефіциту коштів доводилося виконувати конкретні заходи, була пов'язана з роботою підрядних організацій: спеціалізовані розрахунки, виконання будівельно-монтажних робіт вимагали не тільки організації точної взаємодії, але й твердого контролю з боку Замов-

ника – Чорнобильської АЕС. Перебороти ми і психологічний бар'єр, переконливо довівши, що характеристики палива досягли вже відносно стаціонарного стану, що при нормальній експлуатації, при аварійних ситуаціях, при аваріях проєктних і запроєктних, ми зможемо виконати всі вимоги нормативної бази України.

Рішення Колегії ДКЯРУ доводить нашу правоту й те, що робота була виконана якісно й на високому рівні, незважаючи на дефіцит фінансових засобів і часу. Треба віддати належне службі стратегічного планування, що складала досить твердий графік, але впевнено його контролювала. Був заданий такий темп, що всі служби станції, підпорядковані виконанню цього графіка, що перебував на особистому контролі генерального директора і головного інженера, виконали поставлене завдання. Сподіваюся, що такий самий підхід буде застосований до інших установок, і, можливо, що наступним кроком реалізації цього підходу стане введення в експлуатацію промислового комплексу з переробки твердих радіоактивних відходів.

